

**Hallituksen esitys Eduskunnalle laeiksi autoverolain
muutoksenhakusäännösten muuttamisesta**

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi autoverolain muutoksenhakusäännöksiä. Esityksen mukaan verovelvollisen tulisi muutosta hakiessaan pääsääntöisesti tehdä ensin veroviranomaiselle kirjallinen oikaisuvaatimus, jota koskevaan päätökseen vasta olisi mahdollista hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeudelta. Esityksessä ehdotetaan myös, että autoveroasioissa toimivaltainen tuomioistuin

olisi yleensä verovelvollisen kotikunnan mukaan määräytyvä alueellinen hallinto-oikeus.

Lisäksi esityksessä ehdotetaan kumottavaksi säännös, joka koskee käytettynä verotettujen ajoneuvojen muutoksenhakua koskevaa siirtymä kautta.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan ensi tilassa.

SISÄLLYS

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ.....	1
SISÄLLYS.....	2
YLEISPERUSTELUT	3
1 NYKYTILA	3
1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö.....	3
1.2 Nykytilan arviointi	4
2 ESITYKSEN TAVOITTEET JA KESKEISET EHDOTUKSET	6
2.1 Toteuttamisvaihtoehdot.....	6
2.2 Tavoitteet ja keskeiset ehdotukset.....	7
3 ESITYKSEN VAIKUTUKSET	9
4 ASIAN VALMISTELU	10
YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT	10
1 LAKIEHDOTUSTEN PERUSTELUT	10
1.1 Laki autoverolain muuttamisesta	10
2 LAKI AUTOVEROLAIN MUUTTAMISESTA ANNETUN LAIN VOIMAANTULOSÄÄNNÖKSEN 4 MOMENTIN KUMOAMISESTA.....	12
3 VOIMAANTULO.....	13
LAKIEHDOTUKSET	14
autoverolain muuttamisesta	14
autoverolain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen 4 momentin kumoamisesta	17
LIITE	18
RINNAKKAISTEKSTI.....	18
autoverolain muuttamisesta	18

YLEISPERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Lainsäädäntö ja käytäntö

Autoverosta säädetään autoverolaissa (1482/1994), joka tuli voimaan vuoden 1995 alusta Suomen liittyessä Euroopan unioniin. Autovero on tulliviranomaisen kantama kertaluonteinen vero, jota kannetaan uudesta tai käytettynä maahan tuotavasta henkilöautosta, pakettiautosta ja moottoripyörästä, kun se rekisteröidään tai otetaan käyttöön Suomessa ensimmäistä kertaa. Poikkeuksena ovat tietyt verovapaat tai alennettuun veroon oikeutetut ajoneuvot sekä väliaikaisen verottoman käytön tilanteet. Ajoneuvohallintokeskus huolehtii ajoneuvon ensimmäisen rekisteröinnin tai käyttöönoton jälkeen toimitettavasta autoverotuksesta esimerkiksi silloin, kun ajoneuvon rakenteessa tai käyttötarkoituksessa tapahtuu muutoksia. Verovelvollinen on pääasiassa ajoneuvon maahantuoja tai Suomessa valmistetun ajoneuvon valmistaja.

Autovero on kansallinen välillinen vero, jota ei ole harmonisoitu Euroopan unionissa. Jäsenvaltiot voivat itsenäisesti päättää, millä perusteella ja kuinka paljon ne kantavat ajoneuvosta veroa. Jäsenvaltioiden toimivaltaa rajoittavat kuitenkin Euroopan yhteisön perustamissopimuksen määräykset, erityisesti tuontitavaroiden verosyrjintäkielto. Euroopan yhteisön tuomioistuin on antanut Suomen autoverotuksesta ratkaisunsa C-101/00, jonka perusteella autoverolakia muutettiin vuonna 2003 siten, että maahantuojan hankinta-arvoperusteisesta verosta siirryttiin yleiseen vähittäismyyntiarvoon perustuvaan veromalliin.

Henkilöauton vero on 28 prosenttia verotusarvosta, josta vähennetään 650 euroa muilta kuin dieselkäyttöisiltä autoilta ja 450 euroa dieselkäyttöisiltä autoilta. Vähennys huomioon ottaen autoveron osuudeksi muodostuu keskimäärin noin 25 prosenttia henkilöauton verollisesta kuluttajahinnasta. Tätä verotasoa on sovellettu vuodesta 2003, jolloin henkilöautojen autoveron tasoa alennettiin noin kuudenneksella. Ennen vuotta 2003 valmistettuja, käytettyjä tuontiajoneuvoja verotetaan EY-oikeudellisen syrjimättömien

verojen kiellon takia toisin, joko mallikohtaisesti tai keskimääräisellä prosentilla. Tämä on käyttövoiman mukaan 29 tai 30 prosenttia. Autoveron määrälle kannetaan arvonlisäveron suuruinen vero autoverotuksen yhteydessä.

Verotuspäätöksiä tehdään autoverotuksessa vuosittain noin 215 000. Näistä yli 80 prosenttia tehdään sähköisenä tiedonsiirtona ja 20 prosenttia verovalmistelijan toimesta. Uusien ajoneuvojen verotuspäätöksiä on noin 180 000 kappaletta ja käytettyjen ajoneuvojen noin 35 000 kappaletta. Autoveroa kannettiin vuonna 2006 noin 1,3 miljardia euroa. Verotuotosta 90 prosenttia kertyi uusista ajoneuvoista ja 10 prosenttia käytetyistä ajoneuvoista. Autoverotusta toimitetaan 10 toimipaikassa Suomessa.

Autoverolaissa säädetään veron lisäksi myös menettelystä autoverotuksessa kuten oikaisumenettelystä ja muutoksenhausta. Autoverotuksen perustana on oikean verovelvollisen ja oikean verotusarvon määrittäminen. Oikaisua ja muutoksenhakua koskevat säännökset ovat autoverolaissa pitkälti vastaavia kuin yleensä verolainsäädännössä.

Autoverolain nojalla tulliviranomaisen ja Ajoneuvohallintokeskuksen päätökseen haetaan muutosta valittamalla Helsingin hallinto-oikeuteen. Tullin tekemästä päätöksestä valitusoikeus on tulliasiamiehellä ja Ajoneuvohallintokeskuksen päätöksistä Uudenmaan lääninverovirastossa olevalla veroasiamiehellä. Valituskirjelmä toimitetaan valitusajassa sille viranomaiselle, jonka päätöksestä valitaan. Verovelvollisen valitusaika veron määrittämisestä tai palauttamista koskevassa asiassa on kolme vuotta seuraavan kalenterivuoden alusta, kuitenkin vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Muuta kuin veron määrittämisestä koskevasta päätöksestä valitettaessa valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Tällaisia päätöksiä ovat esimerkiksi Tullihallituksen ennakkoratkaisut sekä erilaiset lupapäätökset. Valtion valitusoikeutta käyttävän asiamiehen valitusaika on aina 30 päivää päätöksen tekemisestä.

Verovelvollinen voi hakea verotuspäätökseen muutosta oikaisuvaatimuksella tai valituksella. Myös valitukset käsitellään aina en-

sin oikaisumenettelyssä. Autoverolain mukaan viranomaisen on oikaistava antamaansa päätöstä, jos se toteaa verovelvollisen oikaisuvaatimuksesta, valituksen johdosta tai muutoin, että autoveroa on määrätty liikaa tai palautettu liian vähän (*oikaisu verovelvollisen hyväksi*). Päätöstä ei kuitenkaan voida oikaista, jos se on ratkaistu valitukseen annetulla päätöksellä. Oikaisu voidaan tehdä kolmen vuoden kuluessa veron tai sen palauttamisen määräämistä seuraavan kalenterivuoden alusta. Jos verovelvollinen on tehnyt kirjallisen oikaisuvaatimuksen edellä mainitussa ajassa, oikaisu voidaan tehdä sen perusteella myös myöhemmin.

Veroviranomaisen oikaistessa päätöstään verovelvollisen vaatimuksen mukaisesti, valitus raukeaa. Siltä osin kuin veroviranomaisen katsoo, että verovelvollisen valituksessaan esittämä vaatimus ei anna aihetta päätöksen oikaisemiseen, veroviranomaisen on annettava valituksen johdosta lausuntonsa. Tämä tarkoittaa, että siltä osin kuin verovelvollisen vaatimusta ei hyväksytä, valitus siirretään automaattisesti hallinto-oikeuteen. Ennen valituksen toimittamista hallinto-oikeudelle viranomaisen on varattava tulliveroasiamiehelle sekä muutoksenhakijalle tilaisuus vastineen tai vastaselityksen antamiseen. Autoverolain kuulemissäännökset liittyvät rakenteeltaan valitusten oikaisukäsittelyyn, jolloin viranomainen antaa lausuntonsa vain silloin, jos viranomainen ei hyväksy valitusta. Kuulemisen jälkeen asian käsittelyssä syntyneet asiakirjat on viipymättä toimitettava hallinto-oikeudelle.

Suuri osa tullissa vireillä olevista oikaisuvaatimuksista ja valituksista johtuu 12 päivänä joulukuuta 2006 korkeimman hallinto-oikeuden antamasta ratkaisusta, joka koskee käytettyjen ajoneuvojen arvonmäärittystä. Päätöksen mukaan verovelvolliselle on kerrottava avoimesti verotusarvon taustalla olevat hinnat sekä verotusarvon määrittämisessä sovellettu laskentamenetelmä. Ratkaisun mukaan tulliviranomaisen tulee myös varmistua käyttämiensä tietojen oikeellisuudesta ja kattavuudesta. Lisäksi tulliviranomaisen tiedossa on oltava se tilastollinen menetelmä, jonka avulla verotusarvon perusteena käytettävät tiedot tuotetaan.

Autoveroasiat samoin kuin muut välillistä verotusta koskevat valitusasiat on keskitetty Helsingin hallinto-oikeuteen. Autoveroasiat muodostavat suurimman välillistä verotusta koskevan asiaryhmän. Pääosa valituksista koskee käytettyinä maahantuotujen ajoneuvojen verotusta, erityisesti käytettyjen autojen veroprosenttia ja verotusarvoa. Kyse on siten yksittäistä autoa koskevasta, pääosin näyttöön perustuvasta ratkaisusta. Autoveroasioihin ei yleensä liity oikeudellisesti erityisen vaativia laintulkintakysymyksiä.

Vuoden 2007 elokuun lopussa tullissa oli vireillä 11 000 oikaisuvaatimusta tai valitusta. Helsingin hallinto-oikeudessa on 27 päivänä syyskuuta 2007 saadun tiedon mukaan vireillä 1 849 autoverotusta koskevaa valitusta.

1.2 Nykytilan arviointi

Tuomioistuinvaihetta edeltävä oikaisumenettely on tarpeellinen erityisesti silloin, kun asiamäärät ovat suuria ja ensi asteen hallintomenettely sellainen, että siinä saattaa syntyä paljon sinänsä riidattomia virheitä esimerkiksi puutteellisten selvitysten vuoksi. Tehokas oikaisumenettely on tällöin tarkoituksenmukainen järjestely, jonka avulla riidat voidaan saada nopeasti ratkaistua ja joka selkiinntää riidan kohdetta. Sen jälkeen tuomioistuimiin saatettavat asiat ovat myös tosiasiallisesti riitaisia. Oikaisuvaihe ei kuitenkaan saisi tarpeettomasti viivyttää mahdollisuutta saada asia tuomioistuimen ratkaistavaksi. Verovelvollisen oikeusturvan kannalta on hyvä saada nopeasti päätös hänen virheelliseksi katsomaansa verotukseen. Nykyisen järjestelmän etuna on pidetty sitä, että verovelvollisen ei tarvitse tehdä erikseen uutta vaatimusta hallinto-oikeudelle silloin, kun hänen kaikkia vaatimuksiaan ei voida hyväksyä, vaan veroviranomainen siirtää asian hyväksymättä jääneeltä osin automaattisesti hallinto-oikeuden ratkaistavaksi.

Nykymenettelyyn liittyy kuitenkin eräitä heikkouksia, jotka aiheuttavat tehottomuutta hallinto-oikeuden prosessiin. Hallinto-oikeudelle joudutaan siirtämään ratkaistavaksi vaatimuksia, joista tiedetään jo lähetettäessä, että niitä ei voida hallinto-oikeudessakaan hyväksyä. Tällaisia ovat esimerkiksi valitusajan

umpeuduttua tehty valitukset. Lisäksi valituksen oikaisukäsittelyn jälkeen voi olla enemmän tai vähemmän epäselvää, mitkä kysymykset ovat hallinto-oikeudessa edelleen aidosti riidanalaisia. Hallinto-oikeuden ratkaistavaksi pitäisi tulla vain asia, jonka tosiseikat ovat selvät, jolloin aineellinen ratkaisu voidaan tehdä riidattomien tosiseikkojen perusteella. Jos tosiseikat ovat edelleen epäselvät, tämä pitäisi voida selvästi ilmaista hallintoviranomaisen oikaisukäsittelyn johdosta tekemässä päätöksessä.

Oikaisukäsittelyn ongelmat ovat tulleet esille erityisesti autoverotuksessa sitä koskevien valitusten suuren lukumäärän vuoksi. Autoverotusta koskevat ratkaisut tehdään yleensä lomakepäätösinä. Verovelvollisen hakiessa muutosta pelkästään autoveropäätökseen sisältyvän informaation perusteella hänen on vaikea tietää, mihin seikkoihin hänen tulisi nojautua saadakseen muutoksen. Autoverotuksessa valittajana on usein yksityishenkilö. Perustellun päätöksen puuttumisesta johtuen autoverotuksessa esitetään usein selvästi lakiin perustumattomia taikka lakiin tai Euroopan yhteisöjen tuomioistuinten oikeuskäytäntöön liian yleisellä tasolla vetoavia muutosvaatimuksia.

Muutosvaatimusten laaja-alaisuus autoverotuksessa johtaa nykyjärjestelmässä siihen, että valitukset siirretään lähes aina hallinto-oikeuden käsiteltäväksi. Tämä johtuu siitä, että valitus tulkitaan niin, että vaatimuksia ei kaikilta osin ole hyväksytty, vaikka autosta kannettujen verojen määrää saattaa sinänsä olla merkittävästi alennettu. Suuressa osassa asioita verovelvolliset eivät anna enää oikaisukäsittelyn jälkeen vastinetta, minkä voidaan olettaa useassa tapauksessa johtuneen siitä, että toteutettu oikaisu on vastannut heidän odotuksiaan. Vastineen antamatta jättämisen perusteella hallinto-oikeus ei kuitenkaan voi katsoa valituksen rauenneen, vaan asiassa on annettava tällöinkin normaali ratkaisu.

Autoverotuksessa voidaan pitää todennäköisenä, että merkittävä osa valittajista ei olisi enää hakenut muutosta valittamalla saatuaan heille pääosin myönteisen oikaisupäätöksen tai perustellun kielteisen päätöksen. Valitukset koskevat usein myös auton arvoa, kuntoa tai ajettuja kilometrejä koskevia tosiseik-

koja, joita ei kuitenkaan edes pyritä näyttämään toteen muutosvaatimuksen yhteydessä. Tosiseikkojen selvittäminen jää autoverotuksessa usein hallinto-oikeudelle.

Sillä, että kaikki välillistä verotusta koskevat valitusasiat on nykyisin keskitetty Helsingin hallinto-oikeuteen, on ollut suora vaikutus hallinto-oikeuden työtilanteeseen. Helsingin hallinto-oikeudessa on vuonna 2005 ollut vireillä 46 prosenttia ja vuonna 2006 48 prosenttia kaikista hallinto-oikeuksissa vireillä olevista asioista.

Hallinto-oikeuksien kehittämiseen liittyvät tavoitteet ilmenevät hallinto-oikeuslakia koskevasta hallituksen esityksestä (HE 114/1998 vp.). Tavoitteena on ollut, että hallintolainkäyttöasiat jakaantuvat alueellisiin hallinto-oikeuksiin mahdollisimman tasapuolisesti ja että kaikissa alueellisissa hallintotuomioistuimissa on riittäviin voimavaroihin perustuva asiantuntemus eri asiaryhmissä, niin ettei asioiden käsittelyssä ole eri hallinto-oikeuksien välillä olennaisia eroavuuksia. Alueellisten hallintotuomioistuinten toimivalta on yleinen, joten niissä käsitellään ja on tarkoitus käsitellä kaikenlaisia hallintoasioita. Tästä lähtökohdasta hallinto-oikeuksilla on edellytykset ottaa vastaan uusia asiaryhmiä, mikäli tarvittavista resursseista ja koulutuksesta uusiin asiaryhmiin huolehditaan.

Hallintolainkäytön järjestelmän kehittämisessä on myös pyritty ottamaan huomioon suullisten käsittelyjen määrän lisääntyminen. Yksityisten asianosaisten kannalta on tärkeää, että suulliset käsittelyt järjestetään mahdollisimman lähellä asianosaisia. Kaukana kotipaikkakunnalta järjestettävä suullinen käsittely saattaa aiheuttaa yksityisille asianosaisille suuria matka- ja majoituskuluja sekä myös korkeampia asianajokuluja.

Selvästi suurin ryhmä valituksia, jotka pitää hajauttaa eri hallinto-oikeuksien kesken, ovat ajoneuvojen verotukseen kohdistuvat valitukset. Ajoneuvojen verotukseen kohdistuvia valituksia on Helsingin hallinto-oikeudessa ollut vuoden 2006 lopussa vireillä noin 3 500 asiaa. Kaikista Helsingin hallinto-oikeudessa vuoden 2006 lopussa vireillä olleista 8 506 asiasta autoveroasioiden osuus oli 40 prosenttia. Ajoneuvojen verotuksesta tehtyjen valitusten osalta vuonna 2005 Eteläisen tullipiirin tekemien päätösten osuus oli

23 prosenttia ja vuonna 2006 44 prosenttia. Eteläinen tullipiiri jakaantuu Helsingin, Hämeenlinnan ja Turun hallinto-oikeuksien tuomiopiirien kesken.

2 Esityksen tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

2.1 Toteuttamisvaihtoehdot

Valtiovarainministeriö asetti 19 päivänä toukokuuta 2006 työryhmän kehittämään muutoksenhakujärjestelmää välillisessä verotuksessa. Työryhmän tehtävänä oli selvittää, miltä osin ja miten välilliseen verotukseen on luotavissa sellainen muutoksenhakujärjestelmä, jossa hallinnon oikaisumenettely on erotettu tuomioistuimessa käsiteltävästä valitusmenettelystä. Työryhmän tuli myös selvittää, missä määrin välillisiä veroja koskevia valituksia on tarkoituksenmukaista käsitellä edelleen Helsingin hallinto-oikeudessa vai olisiko perusteltua joidenkin tai kaikkien verolajien osalta ohjata valitukset asianomaisiin hallinto-oikeuksiin. Työryhmän tuli tehdä asiasta tarvittavat lainsäädäntömuutosehdotukset.

Työryhmä totesi kantanaan, että oikaisuvaatimusmenettely on muodostumassa yleiseksi suuntaukseksi hallinnon oikeusturvajärjestelmän kehittämisessä. Hallintopäätösten oikaiseminen halutaan yleisesti erottaa varsinaisesta tuomioistuimeen ohjautuvasta muutoksenhausta. Luottamuksen säilymistä tuomioistuinlaitokseen edistää, että myös hallinto-oikeudet näyttäytyvät verovelvollisen suuntaan selvästi itsenäisinä ja riippumattomina tuomioistuimina. Oikaisuvaatimusjärjestelmän kehittämisen tavoitteena on, että henkilö saa jo hallinnosta kaikkiin vaatimuksiinsa selkeästi ja yksilöidysti perustellun päätöksen, jonka pohjalta hänellä on todelliset mahdollisuudet arvioida se, edellyttääkö hänen oikeusturvansa asiassa kääntymistä erikseen vielä tuomioistuimen puoleen. Välillisessä verotuksessa valitusten pakollinen oikaisukäsittely ei täytä näitä edellytyksiä.

Oikaisuvaatimusmenettelyllä tarkoitetaan muutoksenhakujärjestelmää, jossa valitusoikeuden edellytyksenä on, että päätöksen tehneelle viranomaiselle tehdään ensin vaatimus päätöksen oikaisemisesta ja viranomainen

antaa oikaisuvaatimukseen päätöksen. Tuomioistuimelle saa valittaa vasta oikaisuvaatimukseen annetusta päätöksestä. Oikaisuvaatimusmenettelyn kannalta on merkitystä perustuslain 21 §:n oikeusturvasäännöksessä vahvistetulla oikeudella asian viivytyksettömästä käsittelystä ja oikeudella saada asiansa tuomioistuimen tai muun riippumattoman lainkäyttöelimen käsiteltäväksi. Muutoksenhakuasian käsittelyn tulisi tapahtua nopeasti, varmasti ja mahdollisimman vähin kustannuksin. Lisäksi tulisi taata, että päätökset ovat sekä sovellettavan lain että tosiasioiden osalta oikeita.

Menettelyllinen oikeusturva edellyttää, että asian käsittely tapahtuu viivytyksettä. Euroopan ihmisoikeustuomioistuin on käytännössään lähtenyt siitä, että muutoksenhaun kokonaiskäsittelyaika lasketaan alkavaksi jo oikaisuvaatimuskäsittelystä. Oikaisuvaatimuskäsittelyn nopeudella onkin merkittävä vaikutus verovelvollisen kannalta. Sen tulee taata asian nopea ratkaiseminen eikä se saa muodostua pelkästään asian ratkaisua viivyttäväksi välivaiheeksi ennen asian tuomioistuinkäsittelyä. Näin ollen sellaisissa asioissa, joissa riidanalaiset kysymykset laatunsa puolesta ovat pelkästään laintulkintakysymyksiä, oikaisuvaatimusmenettely ei tuota välitöntä hyötyä.

Työryhmä on ensisijaisesti tarkastellut oikaisuvaatimusmenettelyn käyttöönottoa verovelvollisen aineellisen oikeusturvan kannalta. Kysymys on näin ollen siitä, missä määrin päätöksenteko voi oikaisumenettelyssä muodostua ensivaiheen hallintomenettelyä oikeellisemmaksi. Tämä näkökulma on tärkeä etenkin sen vuoksi, ettei oikaisuvaatimusmenettelystä saa muodostua asian ratkaisua viivyttävää välivaihetta ennen tuomioistuinkäsittelyä. Toiseksi työryhmä on lähtenyt siitä, että hallinnollisen oikaisukäsittelyn ja tuomioistuinmenettelyn välillä tulee olla selkeä ero.

Työryhmän käsityksen mukaan oikaisuvaatimusmenettely on tarpeellinen silloin, kun tosiseikkojen selvittelyllä on suuri merkitys ratkaisun kannalta. Oikaisuvaatimusmenettely selvittää asiaan liittyvät erimielisyydet ennen sen saattamista hallinto-oikeuden tutkittavaksi. Tuomioistuinkäsittelyn tulisi painottua siihen, mikä on oikea laintulkinta ja

soveltaminen kyseisessä tapauksessa. Vain tuomioistuimet voivat Euroopan yhteisön oikeuden tulkintaa koskeissa kysymyksissä pyytää Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelta ennakkoratkaisua. Tuomioistuimilla on myös valta jättää perustuslain kanssa ilmeisessä ristiriidassa oleva laki soveltamatta.

Työryhmä esitti muutettaviksi autoverolain, arvonnlisäverolain, tullilain, valmisteverotuslain, ajoneuvoverolain ja polttoainemaksusta annetun lain muutoksenhakusäännöksiä. Muutosta haettaisiin sanottujen lakien mukaisissa välillistä verotusta koskeissa asioissa yleensä ensin veroviranomaiselle tehtävällä kirjallisella oikaisuvaatimuksella, jota koskevaan päätökseen vasta voitaisiin hakea valittamalla muutosta hallinto-oikeudelta. Lisäksi asioissa, jotka koskevat autoveroa, valmisteveroa, ajoneuvoveroa ja polttoainemaksua sekä arvonnlisäveroa toimivaltainen tuomioistuin olisi yleensä verovelvollisen kotikunnan mukaan määräytyvä alueellinen hallinto-oikeus. Nykyisin näissä asioissa on valitusten ratkaiseminen keskitetty Helsingin hallinto-oikeuteen. Tullilain mukaisissa asioissa Helsingin hallinto-oikeuden asemaa toimivaltaisena tuomioistuimena ei esitetä muutettavaksi.

2.2 Tavoitteet ja keskeiset ehdotukset

Esityksessä jaetaan pääasiallisesti työryhmän ehdotuksessa esitetyt näkemykset välillisen verotuksen oikaisumenettelyn kehittämistä ja valitusten käsittelyn hajauttamisesta alueellisiin hallinto-oikeuksiin.

Esityksessä lähdetään kuitenkin siitä, että muutokset tulisi tehdä portaittain, jotta voitaisiin arvioida vaikutukset oikeusturvan kannalta. Työryhmän ehdotuksessa esitetyt näkemykset välillisen verotuksen oikaisumenettelyn kehittämistä ja valitusten käsittelyn hajauttamisesta alueellisiin hallinto-oikeuksiin ovat laajalti hyväksytyjä. Kuitenkin aivan viime aikoina on ryhdytty pohtimaan valtion tuottavuusohjelman puitteissa muun muassa valmisteverotuksen kehittämistä arvonnlisäverotuksen suuntaan siten, että verotus olisi pitkälti itseverotusta. On kiistanalaista, saataisiinko tällaisessa tilanteessa oikaisuvaatimusmenettelyn vaatimisesta mitään varsinaisia hyötyjä, kun päätös muu-

toinkin perustellaan perusteellisesti. Lisäksi on havaittu, että tulliasioissa kytkeä valmisteilla olevaan tullikoodeksiin vaikuttaisi siihen, että tässä vaiheessa ei ole perusteltuja syitä muuttaa tulliasioden oikaisumenettelysäännöksiä. Kaikkia välillisiä veroja koskevien valitusten siirtäminen alueellisiin hallinto-oikeuksiin, on herättänyt kysymyksiä tarvittavista resursseista ja koulutuksesta, joita lyhyellä aikavälillä on vaikea kohdentaa.

Näin ollen ensi vaiheessa on nähty tarkoituksenmukaiseksi keskittyä määrältään suurimpaan asiaryhmään eli autoverotuksen muutoksenhakumenettelyn kehittämiseen, koska autoveron osalta on olemassa suurin muutoksen tarve. Tarkoituksena olisi, että muutokset tehtäisiin asteittain muidenkin verojen osalta sitä mukaa kuin muutokset nähdään perustelluiksi.

Esityksen tavoitteena on mahdollistaa, että autoveroasioiden osalta virheelliset päätökset korjataan mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja että asioiden käsittelyä nopeutettaisiin oikeusturvan parantamiseksi.

Kuten työryhmä esitti, oikaisuvaatimusmenettely on yleensä nähty tarkoituksenmukaiseksi oikeusturvakeinoksi sellaisissa asioissa, joissa asioiden tutkinta on summaarisluontoista eikä asioissa tehdä seikkaperäisesti perusteltuja päätöksiä. Asiassa tehty päätös ei tällöin anna riittävää pohjaa valitusmenettelyn käytölle, koska päätöksen saanut henkilö ei tiedä päätöksen perusteena olevia seikkoja ja oikeusohjeita. Vasta oikaisuvaatimusmenettelyn kautta henkilö saa sellaisen päätöksen, joka on riittävästi perusteltu sen arvioimiseksi, onko hänen syytä saattaa asia valituksena tuomioistuimen ratkaistavaksi. Nämä näkökohdat soveltuvat erityisesti autoveron määräämiseen, mutta myös muuhun massaluonteisessa menettelyssä toimitettavaan verotukseen.

Esityksen mukaan oikaisuvaatimusmenettely toteutettaisiin autoverotuksessa siten, että veron määräämistä tai palauttamista koskevaan päätökseen tulee hakea ensin muutosta päätöksen tehneeltä viranomaiselta kirjallisella oikaisuvaatimuksella. Valitus hallinto-oikeudelle voitaisiin tehdä vasta oikaisuvaatimuksen johdosta tehdystä päätöksestä. Oikaisuvaatimusmenettelyä sovellettaisiin veron määräämistä ja palauttamista koskeviin

päätöksiin, jotka tehdään autoverolain mukaan. Oikaisuvaatimusmenettely koskisi myös kyseisten verojen ja maksujen liitännäisiä seuraamuksia eli veronkorotusta sekä veronlisäystä ja viivekorkoa. Muihin autoverolain perusteella tehtäviin valituskelpoisiin päätöksiin haettaisiin muutosta hallinto-oikeudelta ilman edeltävää oikaisuvaatimusmenettelyä tai muuta valituksen oikaisukäsittelyä.

Muutoksenhakuaikeisiin oikaisuvaatimusmenettelyn toteuttaminen ei merkittävästi vaikuttaisi, vaan laissa nykyisin säädetty verovelvollisen ja veronsaajan valitusajat tulisivat esityksen mukaan koskemaan olennaisilta osin sekä oikaisuvaatimuksen että valituksen tekemistä uuden järjestelmän mukaan. Valitusaika vastaisi oikaisuvaatimuksen tekemisen määräaika, joka on kolme vuotta veron määräämistä tai palauttamista seuraavan kalenterivuoden alusta, kuitenkin vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisuvaatimuksen johdosta tehty päätös ei kuitenkaan itsessään olisi veron määräämistä tai palauttamista koskeva päätös, joten sen tekemisestä ei alkaisi uutta kolmen vuoden valitusaikaa. Muissa asioissa valitusaika olisi nykyiseen tapaan 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimusmenettelyn tehostamiseksi ehdotetaan säännöstä oikaisuvaatimuksen johdosta suoritettavasta osapuolten, verovelvollisen ja veronsaajaa edustavan asiamiehen, kuulemisesta. Säännöksen tarkoituksena on korostaa asian selvittämistä ja riidanalaisten kysymysten yksilöintiä oikaisuvaatimusvaiheessa. Muita menettelysäännöksiä oikaisuvaatimuksen käsittelystä ei ehdoteta, vaan käsittelyssä tulisivat noudatettaviksi hallintolain (434/2003) säännökset.

Oikaisuvaatimusmenettelyn tehokas toteuttaminen edellyttää, että mahdollisuus verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain mukaisen perustevalituksen tekemiseen estetään, kuten on ollut asianlaita tähänkin saakka.

Valitusten käsittelyllä hajautetusti kaikissa hallintotuomioistuimissa voidaan keskitettyä järjestelmää paremmin välttää ongelmat silloin, kun valitusten määrässä tapahtuu lyhyessä ajassa huomattava kasvu. Kun toimivaltaisia hallintotuomioistuimia on useita, se

edesauttaa erityisesti ruuhkatilanteessa valitusten nopeaa käsittelyä.

Esityksessä ehdotetaan, että valitus autoveroasioissa tehtäisiin siihen alueelliseen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä verovelvollisen tai muun muutoksenhakuun oikeutetun asianosaisen henkilön kotikunta tai yhteisön kotipaikka on ollut, kun päätös on tehty. Muutoksenhakuun oikeutetulla asianosaisella tarkoitetaan yhdenmukaisesti hallintolainkäyttölain 6 §:n valittajaa koskevan säännöksen kanssa sitä henkilöä, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa. Luonnollisen henkilön kotikunta tarkoittaisi hänen kotikuntalaissa (201/1994) tarkoitettua kotikuntaansa. Yhteisön osalta ratkaiseva olisi yhteisön kaupparekisteriin merkitty kotipaikka. Vero- ja tulliasiamies tekisivät valituksensa verovelvollisen tai muun asianosaisen kotikunnan tai -paikan mukaan määräytyvään alueelliseen hallinto-oikeuteen.

Hallintolainkäyttömenettelyn asianmukaisen kulun takaamiseksi päätöksen tehneen viranomaisen tulisi antaa valituksen johdosta lausuntonsa ennen asianosaisasemassa olevien kuulemista, jotta nämä voivat omassa kannanotossaan ottaa huomioon, mitä viranomaisen on lausunut. Käsittelyjärjestys ilmenisi kuulemista koskevasta säännöksestä. Sen mukaan veroviranomaisen olisi annettava valituksen johdosta lausunto sekä varattava valituksen ja lausunnon johdosta tulli- tai veroasiamiehen valituksesta verovelvolliselle sekä verovelvollisen valituksesta tulli- tai veroasiamiehelle tilaisuus vastineen ja tarvittaessa muutoksenhakijalle myös vastaselityksen antamiseen. Viranomaisen olisi lähetettävä viipymättä hallinto-oikeudelle valituskirjelmä, lausuntonsa, vastineet ja vastaselitykset sekä viranomaisen hallussa olevat muutoksenhaun kohteena olevaa päätöstä koskevat alkuperäiset verotusasiakirjat.

Autoveroasioiden osalta oikaisuvaatimusmenettelyssä käsiteltäisiin myös sellaiset muutosvaatimukset, jotka koskevat ennen uusien säännösten voimaantuloa tehtyjä päätöksiä, mutta jotka tulevat vireille tulli- tai veroviranomaisessa vasta lain voimaantulon jälkeen. Lain voimaantullessa tulli- tai veroviranomaisessa vireillä olevat valitukset käsi-

teltäisiin uusien säännösten mukaisina oikaisuvaatimuksina lukuun ottamatta niitä tapauksia, joista on tehty oikaisupäätös ennen lain voimaantuloa.

Lisäksi ehdotetaan kumottavaksi autoverolain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen momentti, jossa säädetään ennen lain voimaantuloa käytettynä verotettujen ajoneuvojen muutoksenhakua koskevasta siirtymäkaudesta. Momentin perusteella ennen 15 päivänä toukokuuta 2003 voimaan tulleen autoverolain aikana tehtyihin verotuksiin on voitu hakea muutosta oikaisuvaatimuksella ilman määräaika. Oikeusvarmuuden voidaan katsoa edellyttävän tämän määräajoista riippumattoman oikaisumahdollisuuden poistamista. Myöskään muualla verotuksessa ei ole käytössä määräaikoihin sitomattomia muutoksenhakumahdollisuuksia.

3 Esityksen vaikutukset

Oikaisuvaatimusmenettelyn toteuttaminen parantaisi verovelvollisten oikeusturvaa luomalla edellytykset asioiden nopeammalle käsittelylle hallintoviranomaisessa ja hallinto-oikeudessa. Verovelvolliset saisivat nykyjärjestelmästä poiketen jo oikaisuvaatimuksen käsitteeltä viranomaiselta perustellun päätöksen myös tämän hylkäämiin vaatimuksiin, eikä heidän tarvitsisi odottaa asian tuomioistuinkäsittelyä. Välillisen verotuksen oikeusturvajärjestelmässä painopiste siirtyisi siten kokonaisuudessaan enemmän hallintoviranomaisten suuntaan. Oikeusturvan saamisen kansalaiskeskeisyyttä korostaisi se, että muutosta vaatimuksen saattaminen tuomioistuinkäsittelyyn riippuisi nykyisestä poiketen verovelvollisen omasta valinnasta. Verovelvolliselle ei arvioida aiheutuvan nykytilaan verrattuna merkittävästi lisätyötä tai kustannuksia.

Tulli- ja veroviranomaiset käsittelevät jo nykyisin kaikki välillisessä verotuksessa tehdyt valitukset oikaisumenettelyssä. Erillisen oikaisuvaatimusmenettelyn toteuttaminen ei merkitse uuden tehtävän säätämistä viranomaisille. Nykyinen lausuntomenettely voidaan kehittää oikaisuvaatimuksen johdosta annettavaksi päätökseksi. Vain oikaisuvaatimuksen johdosta tehtävä kuuleminen olisi nykyiseen verrattuna jossain määrin uusi

vaihe. Näin ollen voidaan olettaa, että viranomaisilla on jo riittävät valmiudet oikaisuvaatimusmenettelyn toteuttamiseen eikä siitä aiheudu merkittäviä uusia järjestelyjä. Oikaisuvaatimusmenettelyn toteuttamisen autoverotuksessa ei arvioida edellyttävän merkittäviä resurssilisäyksiä tullihallinnossa.

Molemmilla uudistuksen osatekijöillä, oikaisuvaatimusmenettelyllä ja valitusten käsittelyn hajauttamisella, on sekä taloudellisia että organisatorisia vaikutuksia hallinto-oikeuksille. Tosiasioiden ja riidan kohteen selkeyttäminen jo oikaisuvaatimusvaiheessa nopeuttaisi mahdollista hallinto-oikeuskäsittelyä. Uusi menettely tehostaisi hallinto-oikeuksien resurssien käyttöä, koska ne pystyisivät näin keskittymään paremmin ydintehtäviinsä eli aitojen oikeusriitojen ratkaisemiseen.

Oikaisuvaatimusmenettelyn käyttöönotto ei vaadi oikeushallinnolta erityisiä koulutuksellisia järjestelyjä. Hajauttamiseen liittyvä muiden hallinto-oikeuksien koulutus järjestetään Helsingin hallinto-oikeuden autoverasioita käsittelevien henkilöiden antamana koulutuksena. Koska uudistus tässä vaiheessa toteutetaan vain yhden verolajin osalta, myös koulutusjärjestelyt on mahdollista toteuttaa ripeällä aikataululla.

Oikaisuvaatimusmenettelyn luonti tulee pidemmällä aikavälillä vähentämään hallinto-oikeuksiin saapuvien asioiden määrää ja samalla resurssitarpeita todennäköisesti samantyyppisesti kuin tapahtui välittömän verotuksen puolella sen jälkeen, kun siellä otettiin 1990-luvulla käyttöön oikaisuvaatimusmenettely. Ensi vuoden aikana merkittävin tosiasiallinen vähenemisvaikutus saapuviin asioihin syntyy kuitenkin hallituksen esitykseen otettavan voimaantulosäännöksen kautta. Voimaantulosäännöksen mukaan sekä uuden lain aikana vireille tulevat muutosvaatimukset, jotka koskevat ennen uusien säännösten voimaantuloa tehtyjä päätöksiä, että tulliviranomaisessa säännösten voimaantulohetkellä jo vireillä olevat valitukset käsitellään oikaisuvaatimuksina. Näin tullissa vireillä oleva muutoksenhakuruuhka ei siirry automaattisesti hylätyiltä osilta hallinto-oikeuteen, vaan muutoksenhakijan on tehtävä erillinen valitus.

Lainmuutoksen tullessa voimaan vuoden 2008 alkupuolella Helsingin hallinto-oikeudessa vireillä olevat jutut ratkaistaan Helsingissä ja kaikkiin hallinto-oikeuksiin juttuja alkaa tulla sitä mukaa kun uusista oikaisu-päätöksistä valitetaan. Edellä kuvattu voimaantulosäännös on edellytyksenä sille, että oikaisuvaatimusmenettelyn voimaantultua hallinto-oikeuksissa ei tarvittaisi autoverosioiden ratkaisemiseen nykyistä enempää lisäresursseja. Tällaisessa tilanteessa kysymys olisi puhtaasti resurssien uusjaosta Helsingin

hallinto-oikeuden ja muiden hallinto-oikeuksien välillä. Helsingin hallinto-oikeuteen on viime vuosina lisätty resursseja yhteensä noin 20 henkilötövuotta ja ne ovat käytännössä olleet tarpeen ensisijaisesti ruuhkautuneiden autoverosioiden ratkaisemiseen.

4 Asian valmistelu

Asia on valmisteltu valtiovarainministeriössä yhteistyössä oikeusministeriön ja Tullihallituksen kanssa.

YKSITYISKOHTAISET PERUSTELUT

1 Lakiehdotusten perustelut

1.1 Laki autoverolain muuttamisesta

55 §. Pykälän 2 momenttiin lisättäisiin viittaus 69 §:ään. Pykälän 2 momentissa säädetään menettelystä kuultaessa autoverotusta koskevista hallintopäätöksistä joko tullilaitoksessa olevaa tulliasiamiestä tai, siltä osin kuin autoverotus kuuluu Ajoneuvohallintokeskuksen tehtäviin, Uudenmaan lääninverovirastossa olevaa veroasiamiestä. Momentissa säädetään myös päätösten tiedoksiannosta näille. Säännös ei koske oikaisumenettelyvaiheessa tapahtuvaa asiamiesten kuulemistä, josta säädettäisiin autoverolain 69 §:ssä.

65 §. Pykälä koskee koron maksamista takaisin maksettavalle verolle. Voimassa olevan 65 §:n mukaan muutoksenhaun johdosta takaisin maksettavalle verolle maksetaan säädetty korko. Ehdotetun 68 §:n mukainen oikaisu verovelvollisen hyväksi ei olisi 65 §:ssä tarkoitettua muutoksenhakua, minkä vuoksi 65 §:ää täydennettäisiin niin, että myös veroviranomaisen oma-aloitteisesti tekemän oikaisun johdosta takaisinmaksettavalle verolle maksetaan korkoa.

67 §. Ennakkoratkaisua koskevaan 67 §:n 4 momenttiin ehdotetaan siirrettäväksi voimassa olevan lain 69 §:n 1 momentissa oleva säännös, jonka mukaan päätökseen, jolla on päätetty olla antamatta ennakkoratkaisua, ei saa hakea muutosta valittamalla.

Väliotsikko 68 §:n edellä. Lain 68 §:ssä ehdotetaan säädettyväksi oikaisusta verovelvollisen hyväksi. Oikaisu verovelvollisen hyväksi ei ole ehdotuksen mukaan muutok-

senhakua. Pykälän 68 §:n edellä oleva väliotsikko Muutoksenhaku ehdotetaan muutettavaksi väliotsikoksi Oikaisu verovelvollisen hyväksi ja muutoksenhaku.

68 §. Pykälä koskee oikaisua verovelvollisen hyväksi. Voimassa olevan säännöksen mukaan, jos veroviranomainen verovelvollisen oikaisuvaatimuksesta, valituksen johdosta tai muutoin toteaa, että autoveroa on määrätty liikaa tai palautettu liian vähän, veroviranomaisen on oikaistava antamaansa päätöstä, jollei asiaa ole valitukseen annetulla päätöksellä ratkaistu. Oikaisuvaatimusmenettelyn toteuttamisen jälkeen tämä säännös jäisi koskemaan veroviranomaisen omasta aloitteestaan toimittamaa oikaisua. Tämän vuoksi 68 §:stä ehdotetaan poistettaviksi viittaukset oikaisuvaatimukseen ja valitukseen. Säännöstä täydennettäisiin lisäksi siten, että verovelvolliselle olisi maksettava tämän liikaa maksama tai palauttamatta jäänyt vero.

69 §. Pykälän 1 momentin mukaan veroviranomaisen veron määräämistä tai palauttamista koskevaan päätökseen haettaisiin muutosta veroviranomaiselta kirjallisella oikaisuvaatimuksella, jollei asiaa ole valitukseen annetulla päätöksellä ratkaistu. Veron määräämistä tai palauttamista koskevalla päätöksellä tarkoitettaisiin ensiverotusta ja jälkiverotuspäätöksiä sekä päätöksiä, jotka koskevat veron viivästysseuraamuksia tai veronkorotuksia. Veron palauttamista koskevana päätöksenä pidettäisiin myös veronalennuksen myöntämistä 28 §:n nojalla tilausliikenteeseen käytettävästä autosta ja 51 §:ssä tarkoitettua veronpalautusta invalidille.

Oikaisuvaatimusmenettely koskisi myös veronsaajaa, minkä vuoksi pykälän 2 momentissa säädettäisiin oikeudesta hakea muutosta valtion puolesta. Säännös vastaisi valtion valitusoikeuden sääntelyä voimassa olevassa autoverolaissa.

Oikaisuvaatimusta koskevasta määräajasta säädettäisiin pykälän 3 momentissa lähtökohdaisesti samalla tavoin kuin voimassa olevassa laissa valitusajasta. Määräaika oikaisuvaatimuksen tekemiselle olisi kolme vuotta veron määräämistä tai palauttamista seuraavan kalenterivuoden alusta, kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Tulli- tai veroasiamiehen määräaika olisi 30 päivää päätöksen tekemisestä. Oikaisuvaatimuksen johdosta tehty päätös ei kuitenkaan itsessään ole veron määräämistä tai palauttamista koskeva päätös, joten sen tekemisestä ei alkaisi uutta kolmen vuoden pituista muutoksenhakuaikaa.

Pykälän 4 momentti koskisi oikaisuvaatimuksen toimittamista päätöksen tehneelle viranomaiselle ja 5 momentissa säädettäisiin osapuolten kuulemisesta.

70 §. Hallinto-oikeuteen voisi 1 momentin säännöksen mukaan valittaa oikaisuvaatimuksen johdosta tehdystä päätöksestä sekä muusta autoverolain nojalla tehdystä päätöksestä kuin veron määräämistä tai palauttamista koskevasta päätöksestä. Hallinto-oikeuteen voitaisiin siten valittaa suoraan muun muassa 35 §:n 2 momentin mukaisesta väliaikaista käyttöä koskevasta päätöksestä, 63 §:n 3 momentissa tarkoitettua ajoneuvon haltuunottoa koskevasta päätöksestä ja 67 §:n ennakoratkaisusta.

Valitus tehtäisiin sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä verovelvollisen tai muun muutoksenhakuun oikeutetun asianosaisen henkilön kotikunta tai yhteisön kotipaikka on ollut, kun 69 §:n 1 momentissa tarkoitettu tai muu päätös on tehty. Toimivaltainen hallinto-oikeus määräytyisi samalla perusteella myös tulli- tai veroasiamiehen valittaessa. Kotikunnalla tarkoitettaisiin kotikuntalain mukaista kotikuntaa, ja yhteisön kotipaikalla sen kaupparekisteriin merkittyä kotipaikkaa. Jos muulla kuin luonnollisella henkilöllä, kuten avoimella tai kommandiittiyhtiöllä, ei ole rekisteriin merkittyä kotipaikkaa, kotipaikkana pidettäisiin kauppare-

kisteriin merkittyä kuntaa, josta toimintaa johdetaan.

Kun muutosta päätökseen hakee veron suorittamisesta se, jolle verovelvollisuus on siirretty 4 §:n 2 momentin nojalla, valitus tehtäisiin siihen hallinto-oikeuteen, joka määräytyy varsinaisen verovelvollisen kotikunnan tai kotipaikan mukaan. Eri tilanteesta on kysymys silloin, kun samasta ajoneuvosta on useita 4 §:n 3 ja 5 momenteissa tarkoitettuja toissijaisia verovelvollisia. Mikäli verovelvollisten kotikunnat ovat eri hallinto-oikeuksien tuomiopiirissä, ohjautuisivat valitukset edellä mainitun pääsäännön mukaisesti eri hallinto-oikeuksiin. Samaa ajoneuvoa koskevien valitusten käsittelemiseksi yhdessä hallinto-oikeudessa ehdotetaan, että jos samasta ajoneuvosta kannettavan veron osalta on useita verovelvollisia, toimivaltainen olisi se hallinto-oikeus, jonka tuomiopiirissä päätöksen tehneen tullipiirin päätoimipaikka sijaitsee. Päätoimipaikalla tarkoitetaan sitä toimipaikkaa, jossa tullipiirin johto sijaitsee.

Valtion valitusoikeuden käyttämisestä säädettäisiin pykälän 2 momentissa samalla tavoin kuin voimassa olevan lain 69 §:n 1 momentissa.

Valitusajasta säädettäisiin pykälän 3 momentissa vastaavasti kuin voimassa olevan lain 69 §:n 3 momentissa. Valitusaika oikaisuvaatimuksen johdosta tehtyyn päätökseen olisi kolme vuotta veron määräämistä tai palauttamista seuraavan kalenterivuoden alusta, kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Oikaisupäätös ei kuitenkaan itsessään ole veron määräämistä tai palauttamista koskeva päätös, joten sen tekemisestä ei alkaisi uutta kolmen vuoden pituista muutoksenhakuaikaa. Valitus olisi siten tehtävä kolmen vuoden kuluessa esimerkiksi käytetyn ajoneuvon ensi- tai jälkiverotuspäätöksen tekemistä seuraavan kalenterivuoden alusta lukien. Valitus voitaisiin kuitenkin aina tehdä 60 päivän kuluessa oikaisupäätöksen tiedoksisaannista. Nykyiseen tapaan muussa asiassa valitusaika olisi 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Tulli- tai veroasiamiehen valitusaika olisi aina 30 päivää päätöksen tekemisestä.

Pykälän 4 momentissa säädettäisiin voimassa olevan lain 70 §:n 1 momentin tavoin osapuolten kuulemisesta. Osapuolille varat-

tava tilaisuus vastineen tai vastaselityksen antamiseen koskisi myös päätöksen tehneen viranomaisen lausuntoa. Kaikki valituksen yhteydessä ja aiemmin asian käsittelyssä syntyneet asiakirjat on viipymättä lähetettävä hallinto-oikeudelle. Asian käsittelyssä syntyneillä muilla asiakirjoilla tarkoitetaan myös alkuperäisiä verotusasiakirjoja. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeudelle tai sille viranomaiselle, jonka päätöksestä valitetaan.

Pykälän 5 momentin mukaan hallinto-oikeudelle osoitettu valitus, joka olisi pitänyt tehdä oikaisuvaatimuksena, käsiteltäisiin asianomaisessa viranomaisessa oikaisuvaatimuksena. Pykälän 6 momentin nojalla autoverolaissa tarkoitettuihin asioihin ei sovellettaisi voimassa olevan lain 69 §:n 4 momentin sääntelyä vastaavalla tavalla verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetussa laissa (706/2007) säädettyä perustevalitusta.

71 §. Pykälä koskee valitusta korkeimpaan hallinto-oikeuteen. Viittaukset Uudenmaan läänioikeuteen korvattaisiin viittauksella alueelliseen hallinto-oikeuteen. Valtion valitusoikeuden käyttäminen kaikkien hallinto-oikeuksien tekemien autoveropäätösten osalta säilyisi esityksen mukaan keskitettynä tulliviranomaisten päätösten osalta Tullihallituksessa olevalla tulliasiamiehellä ja Ajoneuvohallintokeskuksen päätösten osalta Uudenmaan verovirastossa olevalla veroasiamiehellä.

74 d §. Pykälä koskee päätösten tiedoksiantoa. Pykälä vastaisi voimassa olevan lain 69 §:n 2 momentin säännöstä autoverolain nojalla tehtyjen päätösten tiedoksiannosta. Säännös on lisätty autoverolakiin lailla 1074/2003, ja sitä koskevan hallituksen esityksen (HE 117/2003 vp) perusteluiden mukaan säännöksen tarkoituksena on, että autoverotukseen liittyvät päätökset voitaisiin antaa tiedoksi hallintolain 60 §:ssä edellytetystä todisteellisesta tiedoksiannosta poiketen niissäkin tapauksissa, joissa päätöksen tiedoksiannosta alkaa kulua muutoksenhakuaika tai muu vastaanottajan oikeuteen vaikuttava määräaika. Yleistä autoveropäätösten tiedoksiantoa koskevaa säännöstä ei voisi sisällyttää 69 §:ään, joka koskisi ainoastaan oikaisuvaatimusmenettelyä. Tämän vuoksi tiedoksiantoa koskeva säännös siirrettäisiin omaksi

pykäläkseen lain 10 luvun jaksoon Erinäiset säännökset, jossa on myös esimerkiksi säännös autoverolain mukaisten päätösten perustelemisesta.

2 Laki autoverolain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen 4 momentin kumoamisesta

Lain 266/2003 voimaantulosäännöksen 4 momentissa säädetään ennen lain voimaantuloa käytettynä verotettujen ajoneuvojen muutoksenhakua koskevasta siirtymäkaudesta. Momentin mukaan käytettynä maahan tuotujen ajoneuvojen verotusta voidaan hakemuksesta oikaista tämän lain mukaiseksi, jos verotus on toimitettu 1 päivänä tammi-kuuta 1999 tai sen jälkeen. Hakemuksen veron oikaisemiseksi voi tehdä se, joka on verovelvollisena suorittanut ajoneuvosta veron.

Siirtymäkaudesta on säädetty laissa, koska sen katsottiin hallituksen esityksen (HE 271/2002 vp) mukaan vastaavan periaatetta, jonka mukaan oikaisut tehdään pääsääntöisesti niin pitkältä ajalta, jolta olisi kansallisen lainsäädännön mukaan mahdollista vielä hakea muutosta, jos kansallinen lainsäädäntö on ollut ristiriidassa yhteisöoikeuden kanssa.

Momentin perusteella ennen 15 päivänä toukokuuta 2003 voimaan tulleen autoverolain aikana tehtyihin verotuksiin on voitu hakea muutosta oikaisuvaatimuksella ilman määräaika. Lain voimaantulosta on kulunut yli neljä vuotta, jonka aikana verovelvollisilla on ollut riittävä mahdollisuus reagoida autoverolain muutokseen ja hakea oikaisua verotukseen. Verovelvollisilla on ollut vähintään yhden vuoden säännönmukaista muutoksenhakua pidempi määräaika oikaisuvaatimuksen tekemiselle. Säännöksen perusteella vireille tulevien oikaisuvaatimusten määrän nykyisin vähäinen. Oikeusvarmuuden voidaan katsoa edellyttävän tämän määrärajoista riippumattoman oikaisumahdollisuuden poistamista. Myöskään muualla verotuksessa ei ole käytössä määräaikoihin sitomatomia muutoksenhakumahdollisuuksia. Tämän vuoksi esityksessä ehdotetaan, että 4 momentti kumotaan.

3 Voimaantulo

Ehdotetut lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan ensi tilassa.

Autoverolain muuttamisesta annettua lakia sovellettaisiin niihin ennen uusien säännösten voimaantuloa tehtyihin tulliviranomaisen tai Ajoneuvohallintokeskuksen päätöksiin, jotka uuden lain aikana tulevat muutoksenhakuasiana vireille että niihin, jotka ovat jo vireillä valituksina tullipiirissä tai Ajoneuvohallintokeskuksessa lain voimaantullessa. Tämä tarkoittaa, että tulli- tai veroviranomaisessa vi-

reillä olevaa Helsingin hallinto-oikeudelle osoitettua valitusta käsiteltäisiin lain voimaantulosta eteenpäin oikaisuvaatimuksena uusien säännösten mukaan, joten alun perin valituksena vireille pantuun muutoksenhakuasiaan annettaisiin uusien säännösten nojalla ensin oikaisupäätös, josta muutoksenhakija voisi valittaa alueellisesti toimivaltaiselle hallintotuomioistuimelle.

Edellä esitetyn perusteella annetaan Eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki**autoverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun autoverolain (1482/1994) 55 §:n 2 momentti, 65 §, 67 §:n 4 momentti, 68 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 69 ja 70 § sekä 71 §:n 1, 3 ja 4 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 55 §:n 2 momentti laissa 1074/2003, 67 §:n 4 momentti laissa 413/1997, 69 § laissa 1380/1997 ja mainitussa laissa 1074/2003, 70 § osaksi mainitussa laissa 413/1997 ja 71 §:n 4 momentti mainitussa laissa 1380/1997, sekä
lisätään lakiin uusi 74 d § seuraavasti:

55 §

Tulliasiamiestä tai veroasiamiestä kuullaan ja päätös annetaan hänelle tiedoksi siten, että asiamiehelle varataan tilaisuus tutustua päätökseen ja sen perusteena oleviin asiakirjoihin, jollei 69 §:ssä tai 70 §:ssä toisin säädetä.

65 §

Muutoksenhaun tai veroviranomaisen tekemän oikaisun johdosta takaisin maksettavalle verolle maksetaan säädetty korko. Korko lasketaan maksupäivästä.

67 §

Ennakkoratkaisua koskeva asia on käsiteltävä Tullihallituksessa, Ajoneuvohallintokeskuksessa, hallinto-oikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa kiireellisenä. Päätökseen, jolla on päätetty olla antamatta ennakkoratkaisua, ei saa hakea valittamalla muutosta.

Oikaisu verovelvollisen hyväksi ja muutoksenhaku

68 §

Jos veroviranomainen toteaa, että veroa on määrätty liikaa tai palautettu liian vähän, veroviranomaisen on oikaistava antamaansa päätöstä ja maksettava verovelvolliselle tämän liikaa maksama tai palauttamatta jäänyt vero, jollei asiaa ole valitukseen annettulla

päätöksellä ratkaistu (*oikaisu verovelvollisen hyväksi*).

Oikaisu voidaan tehdä kolmen vuoden kuluessa veron tai sen palauttamisen määräämistä seuraavan kalenterivuoden alusta.

69 §

Veroviranomaisen veron määräämistä tai palauttamista koskevaan päätökseen haetaan muutosta päätöksen tehneeltä viranomaiselta kirjallisella oikaisuvaatimuksella, jollei asiaa ole valitukseen annettulla päätöksellä ratkaistu.

Valtion puolesta oikeus hakea muutosta tullipiirin päätökseen on tullipiirissä olevalla tulliasiamiehellä ja Ajoneuvohallintokeskuksen päätökseen 55 §:ssä tarkoitetulla veroasiamiehellä.

Määräaika oikaisuvaatimuksen tekemiselle on kolme vuotta veron määräämistä tai palauttamista seuraavan kalenterivuoden alusta, kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Tulli- tai veroasiamiehen määräaika oikaisuvaatimuksen tekemiselle on 30 päivää päätöksen tekemisestä.

Oikaisuvaatimus on toimitettava sille viranomaiselle, jonka päätöstä oikaisuvaatimus koskee. Jos päätös on saatu elektronisessa tai muussa automaattiseen tietojen käsittelyyn soveltuvassa muodossa, päätöksestä on liitettävä oikaisuvaatimuskirjelmään selväkielinen kirjallinen tuloste.

Viranomaisen on varattava verovelvollisen oikaisuvaatimuksesta tulli- tai veroasiamiehelle ja tulli- tai veroasiamiehen oikaisuvaatimusta koskeva päätös.

timuksesta verovelvolliselle tilaisuus vastineen antamiseen sekä oikaisuvaatimuksen tekijälle tarvittaessa myös tilaisuus vastaselityksen antamiseen. Asia voidaan ratkaista asianosaisia kuulematta siten kuin hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentissa säädetään.

70 §

Oikaisuvaatimuksen johdosta tehtyyn päätökseen ja muuhun kuin veron määräämistä tai palauttamista koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä verovelvollisen tai muun muutoksenhakuun oikeutetun asianosaisen henkilön kotikunta tai yhteisön kotipaikka oli, kun 69 §:n 1 momentissa tarkoitettu tai muu kuin veron määräämistä tai palauttamista koskeva päätös tehtiin. Jos ajoneuvosta määrätyn veron osalta on useita verovelvollisia, toimivaltainen on se hallinto-oikeus, jonka tuomiopiirissä päätöksen tehneen tullipiirin päätoimipaikka sijaitsee. Jos asiassa ei ole toimivaltaista hallinto-oikeutta edellä olevan perusteella, valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Valtion puolesta valitusoikeus on tullipiirin tekemään päätökseen tullipiirissä olevalla tulliasiamiehellä ja Ajoneuvohallintokeskuksen päätökseen 55 §:ssä tarkoitetulla veroasiamiehellä. Tullihallituksen päätöksestä valitusoikeus on Tullihallituksessa olevalla tulliasiamiehellä.

Valitusaika oikaisuvaatimuksen johdosta tehtyyn päätökseen on kolme vuotta veron määräämistä tai palauttamista seuraavan kalenterivuoden alusta, kuitenkin aina vähintään 60 päivää oikaisupäätöksen tiedoksisaannista. Muussa asiassa valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Tulli- tai veroasiamiehen valitusaika on 30 päivää päätöksen tekemisestä.

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa sille viranomaiselle, jonka päätöksestä valitetaan. Päätöksen tehneen viranomaisen on annettava valituksen johdosta lausunto. Viranomaisen on varattava valituksen ja lausunnon johdosta tull- tai veroasiamiehen tekemästä valituksesta verovelvolliselle ja muulle asianosaiselle sekä verovelvollisen ja muun asianosaisen tekemästä valituksesta tull- tai veroasiamiehelle tilaisuus vastineen

antamiseen. Tarvittaessa muutoksenhakijalle on varattava tilaisuus myös vastaselityksen antamiseen. Valituskirjelmä vastineineen, vastaselityksineen ja lausuntoineen sekä asian käsittelyssä syntyneet muut asiakirjat on viipymättä lähetettävä hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeudelle osoitettu valitus, joka olisi pitänyt tehdä oikaisuvaatimuksena, käsitellään veroviranomaisessa oikaisuvaatimuksena. Hallinto-oikeus ei tällöin tee valituksen tutkimatta jättämisestä päätöstä.

Tässä laissa tarkoitettuihin asioihin ei sovelleta verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain (706/2007) perustevalitusta koskevia säännöksiä.

71 §

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valituslupan.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitus on tehtävä 60 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle tai päätöksen tehneelle hallinto-oikeudelle. Valtion puolesta valitusoikeus on Tullihallituksessa olevalla tulliasiamiehellä. Ajoneuvohallintokeskuksen päätöksestä käyttää valtion puhevaltaa Uudenmaan verovirastossa oleva veroasiamies.

74 d §

Päätös voidaan antaa tiedoksi saantitodistusmenettelyä käyttämättä, jolloin se katsotaan saadun tiedoksi seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on annettu postin kuljetettavaksi, jollei muuta näytetä. Päätös voidaan antaa tiedoksi myös henkilökohtaisesti tai rekisteröidylle verovelvolliselle sähköisellä vastaussanomalla. Tällöin päätös katsotaan saadun tiedoksi päätöksen vahvistamispäivää seuraavana arkipäivänä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain voimaantullessa Helsingin hallinto-oikeudessa vireillä olevat valitusasiat käsitel-

lään loppuun Helsingin hallinto-oikeudessa. Helsingin hallinto-oikeudessa käsitellään samoin loppuun ne valitusasiat, jotka veroviranomainen ennen uusien säännösten voimaantuloa on käsitellyt autoverolain 68 §:ssä tarkoitetussa oikaisumenettelyssä ja jotka lain voimaantullessa ovat veroviranomaisessa muussa autoverolain 70 §:n 1, 3 tai 4 momentissa tarkoitetussa käsittelyvaiheessa.

Lain voimaantullessa tulliviranomaisessa tai Ajoneuvohallintokeskuksessa vireillä olevat veron määräämistä tai palauttamista koskevat Helsingin hallinto-oikeudelle osoitetut muutoksenhakuasiat käsitellään loppuun uusien säännösten mukaisina oikaisuvaatimuksina. Näihin päätöksiin haetaan valittamalla muutosta uusien säännösten perusteella alueellisesti toimivaltaiselta hallintotuomioistuimelta.

Helsingin hallinto-oikeudelle osoitettu veron määräämistä tai palauttamista koskeva muutoksenhaku asiassa, jota koskeva valituksenalainen päätös on tehty ennen uusien säännösten voimaantuloa, ja joka tulee vireil-

le tullipiirissä tai Ajoneuvohallintokeskuksessa niiden voimaantulon jälkeen, käsitellään oikaisuvaatimuksena. Näihin päätöksiin haetaan valittamalla muutosta uusien säännösten perusteella alueellisesti toimivaltaiselta hallintotuomioistuimelta.

Valitukset tulliviranomaisen tai Ajoneuvohallintokeskuksen ennen tämän lain voimaantuloa tekemistä, muista kuin veron määräämistä tai palauttamista koskevista päätöksistä käsitellään Helsingin hallinto-oikeudessa.

Jos lain voimaantulon jälkeen korkeimmasa hallinto-oikeudessa valituksenalainen autoverotusta koskeva päätös on tarpeen kumota ja asia palauttaa käsiteltäväksi hallintolainkäytön järjestyksessä, korkein hallinto-oikeus palauttaa asian sille hallintotuomioistuimelle, joka on alueellisesti toimivaltainen käsittelemään asian uusien säännösten perusteella.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.

2.**Laki****autoverolain muuttamisesta annetun lain voimaantulosäännöksen 4 momentin kumoamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti säädetään:

1 §	2 §
Tällä lailla kumotaan autoverolain muuttamisesta 4 päivänä huhtikuuta 2003 annetun lain (266/2003) voimaantulosäännöksen 4 momentti.	Tämä laki tulee voimaan _____ päivänä _____ kuuta 20_____.

Helsingissä 30 päivänä marraskuuta 2007

Tasavallan Presidentti

TARJA HALONEN

Valtiovarainministeri *Jyrki Katainen*

1.

Laki**autoverolain muuttamisesta**

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 29 päivänä joulukuuta 1994 annetun autoverolain (1482/1994) 55 §:n 2 momentti, 65 §, 67 §:n 4 momentti, 68 § ja sen edellä oleva väliotsikko, 69 ja 70 § sekä 71 §:n 1, 3 ja 4 momentti, sellaisina kuin niistä ovat 55 §:n 2 momentti laissa 1074/2003, 67 §:n 4 momentti laissa 413/1997, 69 § laissa 1380/1997 ja mainitussa laissa 1074/2003, 70 § osaksi mainitussa laissa 413/1997 ja 71 §:n 4 momentti mainitussa laissa 1380/1997, sekä
lisätään lakiin uusi 74 d § seuraavasti:

*Voimassa oleva laki**Ehdotus*

55 §

55 §

Tulliasiamiestä tai veroasiamiestä kuullaan ja päätös annetaan hänelle tiedoksi siten, että asiamiehelle varataan tilaisuus tutustua päätökseen ja sen perusteena oleviin asiakirjoihin, jollei 70 §:ssä toisin säädetä.

Tulliasiamiestä tai veroasiamiestä kuullaan ja päätös annetaan hänelle tiedoksi siten, että asiamiehelle varataan tilaisuus tutustua päätökseen ja sen perusteena oleviin asiakirjoihin, jollei *69 §:ssä tai* 70 §:ssä toisin säädetä.

65 §

65 §

Muutoksenhaun johdosta takaisin maksettavalle verolle maksetaan säädetty korko. Korko lasketaan maksupäivästä.

Muutoksenhaun *tai veroviranomaisen tekemän oikaisun* johdosta takaisin maksettavalle verolle maksetaan säädetty korko. Korko lasketaan maksupäivästä.

67 §

67 §

Ennakkoratkaisua koskeva asia on käsiteltävä Tullihallituksessa, Ajoneuvohallintokeskuksessa, lääninoikeudessa ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa kiireellisenä.

Ennakkoratkaisua koskeva asia on käsiteltävä Tullihallituksessa, Ajoneuvohallintokeskuksessa, *hallinto-oikeudessa* ja korkeimmassa hallinto-oikeudessa kiireellisenä. *Päätökseen, jolla on päätetty olla antamatta ennakkoratkaisua, ei saa hakea valittamalla muutosta.*

*Muutoksenhaku**Oikaisu verovelvollisen hyväksi ja muutoksenhaku*

68 §

68 §

Jos veroviranomainen verovelvollisen oikaisuvaatimuksesta, valituksen johdosta tai

Jos veroviranomainen toteaa, että *veroa* on määrätty liikaa tai palautettu liian vähän, ve-

muutoin toteaa, että autoveroa on määrätty liikaa tai palautettu liian vähän, veroviranomaisen on oikaistava antamaansa päätöstä, jollei asiaa ole valitukseen annetulla päätöksellä ratkaistu (*oikaisu verovelvollisen hyväksi*).

Oikaisu voidaan tehdä kolmen vuoden kuluessa veron tai sen palauttamisen määräämistä seuraavan kalenterivuoden alusta tai verovelvollisen sanotun ajan kuluessa tekemän kirjallisen vaatimuksen perusteella myöhemminkin.

69 §

Tulliviranomaisen tai ajoneuvohallintokeskuksen päätökseen haetaan muutosta valittamalla Uudenmaan lääninoikeudelta. Päätökseen, jolla on päätetty olla antamatta ennakoratkaisua, ei kuitenkaan saa hakea muutosta valittamalla. Valtion puolesta valitusoikeus piiritullikamarin päätöksestä on piiritullikamarissa olevalla tulliasiamiehellä ja tullihallituksen päätöksestä tullihallituksessa olevalla tulliasiamiehellä sekä ajoneuvohallintokeskuksen päätöksestä 55 §:ssä tarkoitettulla veroasiamiehellä. Muutosta on haettava kirjallisesti ja valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa viranomaiselle, jonka päätöksestä valitetaan. Jos päätös, josta valitetaan, on saatu elektronisessa tai muussa automaattiseen tietojenkäsittelyyn soveltuvassa muodossa, siitä on liitettävä valituskirjelmään selväkielinen kirjallinen tuloste.

Päätös voidaan antaa tiedoksi saantitodistusmenettelyä käyttämättä, jolloin se katsotaan saadun tiedoksi seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on annettu postin kuljetettavaksi, jollei muuta näytetä. Päätös voidaan antaa tiedoksi myös henkilökohtaisesti tai rekisteröidylle verovelvolliselle sähköisellä vastaussanomalla. Tällöin päätös katsotaan saadun tiedoksi päätöksen vahvistamispäivää seuraavana arkipäivänä.

Valitusaika on kolme vuotta autoveron määräämistä tai sen palauttamista seuraavan kalenterivuoden alusta, kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Muuta kuin veron määräämistä koskevasta päätöksestä valitettaessa valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Tulli- tai veroasiamiehen valitusaika on 30 päivää päätöksen tekemisestä.

roviranomaisen on oikaistava antamaansa päätöstä ja maksettava verovelvolliselle tämän liikaa maksama tai palauttamatta jäänyt vero, jollei asiaa ole valitukseen annetulla päätöksellä ratkaistu (*oikaisu verovelvollisen hyväksi*).

Oikaisu voidaan tehdä kolmen vuoden kuluessa veron tai sen palauttamisen määräämistä seuraavan kalenterivuoden alusta.

69 §

Veroviranomaisen veron määräämistä tai palauttamista koskevaan päätökseen haetaan muutosta päätöksen tehneeltä viranomaiselta kirjallisella oikaisuvaatimuksella, jollei asiaa ole valitukseen annetulla päätöksellä ratkaistu.

Valtion puolesta oikeus hakea muutosta tullipiirin päätökseen on tullipiirissä olevalla tulliasiamiehellä ja Ajoneuvohallintokeskuksen päätökseen 55 §:ssä tarkoitettulla veroasiamiehellä.

Määräaika oikaisuvaatimuksen tekemiselle on kolme vuotta veron määräämistä tai palauttamista seuraavan kalenterivuoden alusta, kuitenkin aina vähintään 60 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Tulli- tai veroasiamiehen määräaika oikaisuvaatimuksen tekemiselle on 30 päivää päätöksen tekemisestä.

Oikaisuvaatimus on toimitettava sille viranomaiselle, jonka päätöstä oikaisuvaatimus koskee. Jos päätös on saatu elektronisessa tai muussa automaattiseen tietojenkäsittelyyn soveltuvassa muodossa, päätöksestä on liitettävä oikaisuvaatimuskirjelmään selväkielinen kirjallinen tuloste.

Viranomaisen on varattava verovelvollisen oikaisuvaatimuksesta tulli- tai veroasiamiehelle ja tulli- tai veroasiamiehen oikaisuvaatimuksesta verovelvolliselle tilaisuus vastineen antamiseen sekä oikaisuvaatimuksen tekijälle tarvittaessa myös tilaisuus vastaselityksen antamiseen. Asia voidaan ratkaista asianosaisia kuulematta siten kuin hallintolain (434/2003) 34 §:n 2 momentissa säädetään.

Mitä verojen ja maksujen perimisestä ulosottoihin annetussa laissa säädetään perusvalituksesta, ei sovelleta tässä laissa tarkoitettuihin asioihin.

70 §

Piiritullikamarin tai ajoneuvohallintokeskuksen tulee varata tulli- tai veroasiamiehen tekemästä valituksesta verovelvolliselle sekä verovelvollisen tekemästä valituksesta tulli- tai veroasiamiehelle tilaisuus vastineen ja tarvittaessa myös vastaselityksen antamiseen.

Jos veroviranomainen 68 §:ssä tarkoitettulla tavalla oikaisee päätöstään verovelvollisen vaatimuksen mukaisesti, valitus siltä osin raukeaa.

Siltä osin kuin veroviranomainen katsoo, että verovelvollisen valituksessaan esittämä vaatimus ei anna aihetta päätöksen oikaisemiseen, veroviranomaisen on annettava valituksen johdosta lausuntonsa.

Tulli- tai veroasiamiehen valituskirjelmä ja verovelvollisen 3 momentissa tarkoitettu valituskirjelmä vastineineen, vastaselvityksineen ja lausuntoineen sekä asian käsittelyssä syntyneet muut asiakirjat on viipymättä lähetettävä Uudenmaan lääninoikeudelle.

70 §

Oikaisuvaatimuksen johdosta tehtyyn päätökseen ja muuhun kuin veron määräämistä tai palauttamista koskevaan päätökseen haetaan muutosta valittamalla siihen hallinto-oikeuteen, jonka tuomiopiirissä verovelvollisen tai muun muutoksenhakuun oikeutetun asianosaisen henkilön kotikunta tai yhteisön kotipaikka oli, kun 69 §:n 1 momentissa tarkoitettu tai muu kuin veron määräämistä tai palauttamista koskeva päätös tehtiin. Jos ajoneuvosta määrätyn veron osalta on useita verovelvollisia, toimivaltainen on se hallinto-oikeus, jonka tuomiopiirissä päätöksen tehneen tullipiirin päätoimipaikka sijaitsee. Jos asiassa ei ole toimivaltaista hallinto-oikeutta edellä olevan perusteella, valitus tehdään Helsingin hallinto-oikeudelle.

Valtion puolesta valitusoikeus on tullipiirin tekemään päätökseen tullipiirissä olevalla tulliasiamiehellä ja Ajoneuvohallintokeskuksen päätökseen 55 §:ssä tarkoitettulla veroasiamiehellä. Tullihallituksen päätöksestä valitusoikeus on Tullihallituksessa olevalla tulliasiamiehellä.

Valitusaika oikaisuvaatimuksen johdosta tehtyyn päätökseen on kolme vuotta veron määräämistä tai palauttamista seuraavan kalenterivuoden alusta, kuitenkin aina vähintään 60 päivää oikaisupäätöksen tiedoksisaannista. Muussa asiassa valitusaika on 30 päivää päätöksen tiedoksisaannista. Tulli- tai veroasiamiehen valitusaika on 30 päivää päätöksen tekemisestä.

Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa sille viranomaiselle, jonka päätöksestä valitetaan. Päätöksen tehneen viranomaisen on annettava valituksen johdosta lausunto. Viranomaisen on varattava valituksen ja lausunnon johdosta tulli- tai veroasiamiehen tekemästä valituksesta verovelvolliselle ja muulle asianosaiselle sekä verovelvollisen ja muun asianosaisen tekemästä valituksesta tulli- tai veroasiamiehelle tilaisuus vastineen antamiseen. Tarvittaessa muutoksenhakijalle on varattava tilaisuus myös vastaselityksen antamiseen. Valituskirjelmä vastineineen,

vastaselityksineen ja lausuntoineen sekä asian käsittelyssä syntyneet muut asiakirjat on viipymättä lähetettävä hallinto-oikeudelle.

Hallinto-oikeudelle osoitettu valitus, joka olisi pitänyt tehdä oikaisuvaatimuksena, käsitellään veroviranomaisessa oikaisuvaatimuksena. Hallinto-oikeus ei tällöin tee valituksen tutkimatta jättämisestä päätöstä.

Tässä laissa tarkoitettuihin asioihin ei sovelleta verojen ja maksujen täytäntöönpanosta annetun lain (706/2007) perustevalitusta koskevia säännöksiä.

71 §

Lääninoikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta lääninoikeuden päätöksestä.

Valitus on tehtävä 60 päivän kuluessa lääninoikeuden päätöksen tiedoksisaannista. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle tai Uudenmaan lääninoikeudelle. Valtion puolesta valitusoikeus on Tullihallituksessa olevalla tulliasiamiehellä. Ajoneuvohallintokeskuksen päätöksestä käyttää valtion puhevaltaa Uudenmaan lääninverovirastossa oleva veroasiamies.

71 §

Hallinto-oikeuden päätökseen saa hakea muutosta valittamalla korkeimpaan hallinto-oikeuteen, jos korkein hallinto-oikeus myöntää valitusluvan.

Valituslupa voidaan myöntää myös siten, että se koskee vain osaa muutoksenhaun kohteena olevasta hallinto-oikeuden päätöksestä.

Valitus on tehtävä 60 päivän kuluessa hallinto-oikeuden päätöksen tiedoksisaannista. Valituskirjelmä on toimitettava valitusajassa korkeimmalle hallinto-oikeudelle tai päätöksen tehneelle hallinto-oikeudelle. Valtion puolesta valitusoikeus on Tullihallituksessa olevalla tulliasiamiehellä. Ajoneuvohallintokeskuksen päätöksestä käyttää valtion puhevaltaa Uudenmaan verovirastossa oleva veroasiamies.

74 d §

Päätös voidaan antaa tiedoksi saantitodistustenmenettelyä käyttämättä, jolloin se katsotaan saadun tiedoksi seitsemäntenä päivänä sen jälkeen, kun päätös on annettu postin kuljetettavaksi, jollei muuta näytetä. Päätös voidaan antaa tiedoksi myös henkilökohtaisesti tai rekisteröidylle verovelvolliselle sähköisellä vastaussanomalla. Tällöin päätös katsotaan saadun tiedoksi päätöksen vahvistamispäivää seuraavana arkipäivänä.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Lain voimaantullessa Helsingin hallinto-oikeudessa vireillä olevat valitusasiat käsitellään loppuun Helsingin hallinto-oikeudessa.

Helsingin hallinto-oikeudessa käsitellään samoin loppuun ne valitusasiat, jotka veroviranomainen ennen uusien säännösten voimaantuloa on käsitellyt autoverolain 68 §:ssä tarkoitetussa oikaisumenettelyssä ja jotka lain voimaantullessa ovat veroviranomaisessa muussa autoverolain 70 §:n 1, 3 tai 4 momentissa tarkoitetussa käsittelyvaiheessa.

Lain voimaantullessa tulliviranomaisessa tai Ajoneuvohallintokeskuksessa vireillä olevat veron määräämistä tai palauttamista koskevat Helsingin hallinto-oikeudelle osoitetut muutoksenhakuasiat käsitellään loppuun uusien säännösten mukaisina oikaisuvaatimuksina. Näihin päätöksiin haetaan valittamalla muutosta uusien säännösten perusteella alueellisesti toimivaltaiselta hallintotuomioistuimelta.

Helsingin hallinto-oikeudelle osoitettu veron määräämistä tai palauttamista koskeva muutoksenhaku asiassa, jota koskeva valituksenalainen päätös on tehty ennen uusien säännösten voimaantuloa, ja joka tulee vireille tullipiirissä tai Ajoneuvohallintokeskuksessa niiden voimaantulon jälkeen, käsitellään oikaisuvaatimuksena. Näihin päätöksiin haetaan valittamalla muutosta uusien säännösten perusteella alueellisesti toimivaltaiselta hallintotuomioistuimelta.

Valitukset tulliviranomaisen tai Ajoneuvohallintokeskuksen ennen tämän lain voimaantuloa tekemistä, muista kuin veron määräämistä tai palauttamista koskevista päätöksistä käsitellään Helsingin hallinto-oikeudessa.

Jos lain voimaantulon jälkeen korkeimmasa hallinto-oikeudessa valituksenalainen autoverotusta koskeva päätös on tarpeen kumota ja asia palauttaa käsiteltäväksi hallintolainkäytön järjestyksessä, korkein hallinto-oikeus palauttaa asian sille hallintotuomioistuimelle, joka on alueellisesti toimivaltainen käsittelemään asian uusien säännösten perusteella.

Ennen tämän lain voimaantuloa voidaan ryhtyä lain täytäntöönpanon edellyttämiin toimiin.
